

Beskæftigelsesregion
Hovedstaden & Sjælland

Den aktuelle mangel- og flaskehalssituation i Østdanmark, ultimo 2009.

**BESKÆFTIGELSESREGION
HOVEDSTADEN OG SJÆLLAND**

December 2009

INDHOLDSFORTEGNELSE

SAMMENFATNING.....	1
BAGGRUND.....	3
MANGEL I ØSTDANMARK	4
MANGEL FORDELT PÅ REGION OG ERHVERVSGRUPPE	5
MANGEL FORDELT PÅ REGION OG ERHVERVSGRUPPE	6
BILAG.....	9

SAMMENFATNING

- I forhold til en tilsvarende undersøgelse i foråret 2009 er antallet af forgæves rekrutteringer i Østdanmark faldet med 11 pct. Fordelt på regionerne er faldet i forgæves rekrutteringer 23 pct. i Region Hovedstaden mens antallet af forgæves rekrutteringer er **steget med 26 pct. i Region Sjælland.**
- Virksomhederne i Østdanmark har forgæves søgt medarbejdere til 3.319 stillinger i efteråret 2009
- Heraf er 64 pct. registreret i Region Hovedstaden og 36 pct. i Region Sjælland. Det skal ses i lyset af, at 73 pct. af arbejdspladserne ligger i Region Hovedstaden og 27 pct. i region Sjælland.
- Antallet af forgæves rekrutteringer svarer til 0,3 pct. af beskæftigelsen i Østdanmark, og det er 2,9 pct. af alle virksomhed, der forgæves har søgt at rekruttere
- Den registrerede mangel har været kraftigt aftagende i de seneste opgørelser, men synes nu at have stabiliseret sig. Det giver plads for udsving, der formentlig er af mere sæsonmæssig karakter. Således er manglen i forhold til opgørelsen juni 2009 steget indenfor Bygge & anlæg, Hotel, restauration, m.m., Landbrug, gartneri, Rengøring, ejendomsservice, m.v. og Salg, indkøb og markedsføring.
- Indenfor det offentlige område (social-, uddannelses- og sundhedssektoren) er manglen fortsat aftagende.
- De største rekrutteringsproblemer er nu konstateret indenfor Salg, indkøb og markedsføring, Pædagogisk- og socialt arbejde, Hotel, restauration, m.m. samt Akademisk arbejde.
- Den høje gennemsnitsalder for de beskæftigede i den offentlige sektor og små ungdomsårgange øger dog stadig risikoen for permanent mangelsituation.
- I store dele af det private erhvervsliv er manglen dog mere konjunkturafhængig
- Stillingskategorierne med størst mangel er pædagog, butiksassistent og kok.

Baggrund

Manglen på arbejdskraft er reduceret betydeligt i 2009 sammenlignet med de forudgående år. Efter at året 2008 markerede højdepunktet på det konjunkturopsving, der prægede dansk økonomi siden 2001 er konjunkturerne vendt, og ledigheden har været kraftigt stigende.

Som direkte følge af den forringede beskæftigelsessituation har virksomhederne i betydeligt mindre grad oplevet problemer med at rekruttere arbejdskraft, og det har givet sig udtryk i et stort fald i antallet af forgæves rekrutteringer (mangel). Beskæftigelsesregionens løbende registrering af mangelsituationen viser, at manglen var størst i efteråret 2007.

Mangel i Østdanmark¹.

I alt 6.791 af de 14.196 virksomheder (svarende til 48 pct.), der har deltaget i den landsdækkende undersøgelse er beliggende i Østdanmark. Det svarer til at 8,6 pct. af virksomhederne i Østdanmark har bidraget.

I efteråret 2009 er der forgæves søgt rekrutteret arbejdskraft til ca. 3.300 ledige stillinger i Østdanmark, svarende til knapt 47 pct. af hele landet.

I en tilsvarende survey i efteråret 2008 angav virksomhederne i Østdanmark godt 14.300 forgæves rekrutteringer og i foråret 2009 blev ca. 3.700 forgæves rekrutteringer rapporteret. Antallet af forgæves rekrutteringer er således faldet med 11 pct. det sidste halve år og med 77 pct. det sidste år, jvf. tabel 1.

Tabel 1. Mangel i Østdanmark, juni 2008 – dec. 2009.

	Antal	Antal	Antal	Antal	Udvikling i pct.	
	jun-08	dec-08	jun-09	dec-09	Dec. 2008 - Dec. 2009	Juni 2009 - Dec. 2009
Østdanmark	20.138	14.349	3.729	3.319	-76,9	-11,0
Hovedstaden	15.452	10.642	2.784	2.133	-80,0	-23,4
Sjælland	4.686	3.708	944	1.186	-68,0	25,6
Danmark	39.000	29.765	8.320	7.054	-76,3	-15,2

Kilde: Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

Note: Mangelangivelserne fremkommer som en opskalering af resultaterne af de halvårslige undersøgelser.

Antallet af forgæves rekrutteringer svarer til 0,3 pct. af alle arbejdspladser i regionen, (jvf. tabel 2), mod ligeledes 0,3 pct. i foråret 2009, 1,1 i efteråret 2008, 1,6 i foråret 2008 og 2,6 pct. i efteråret 2007. På landsplan svarer antallet af forgæves rekrutteringer i efteråret 2009 ligeledes til 0,3 pct. af alle beskæftigede, mod 1,1 i efteråret 2008 og 1,4 pct. i foråret 2008. Manglen i Østdanmark er således nu på niveau med resten af landet, efter i en periode at have været større end i resten af Danmark.

¹ I en periode på 2 måneder (ugerne 36-43) i efteråret 2009 har 14.196 virksomheder (på landsplan) besvaret en survey, hvori de tilkendegiver, om de inden for de seneste 2 måneder forgæves har forsøgt at rekruttere medarbejdere. Kilde: Rambøll Management: Arbejdsmarkedsstyrelsen. Beskæftigelse og mangelsituationer i danske virksomheder, juni 2009.

Tabel 2. Antal stillinger, der forgæves er søgt rekrutteret til i forhold til antal arbejdspladser, Østdanmark efteråret 2009

	Antal stillinger Efteråret 2009	Forgæves rekruttering i forhold til antal arbejdspladser
Østdanmark	3.319	0,3%
Hovedstaden	2.133	0,2%
Sjælland	1.186	0,3%

Kilde: Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

Note: Opskalerede tal.

Antallet af virksomheder, der har oplevet forgæves rekrutteringer er 2.125 i Østdanmark svarende til 2,9 pct. af alle virksomheder, jvf. tabel 3. Der er hermed flere virksomheder i Østdanmark, der har oplevet mangel det sidste halvår. Andelen på landsplan er 2,8 pct.

3,7 pct. af virksomhederne i Region Sjælland har oplevet mangel i efteråret 2009, hvilket er en større andel end i foråret (2,1 pct.). Derimod er andelen faldet i Region Hovedstaden fra 3,0 pct. til 2,6 pct., jvf., tabel 3.

I efteråret 2008 blev der registreret forgæves rekrutteringer hos 6.791 virksomheder i Østdanmark, svarende til knapt hver 10-ende virksomhed.

Tabel 3. Antal virksomheder, der forgæves har søgt at rekruttere, antal og andel, Østdanmark juni - december 2009.

	Antal virksomheder Foråret 2009	Andel af alle virksomheder	Antal virksomheder Efteråret 2009	Andel af alle virksomheder
Østdanmark	1.987	2,7%	2.125	2,9%
Hovedstaden	1.521	3,0%	1.295	2,6%
Sjælland	466	2,1%	830	3,7%

Kilde: Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

Note: Opskalerede tal.

I tabel 4 er de forgæves rekrutteringer (manglen) opgjort på erhvervsområder. Indenfor erhvervsområdet "Salg, indkøb og markedsføring" er registreret den største mangel i Østdanmark, idet der her er 572 forgæves rekrutteringer, svarende til 17 pct. af alle. I forhold til situationen for ½ år siden er den registrerede mangel steget med 49 pct. i erhvervsgruppen.

"Salg, indkøb og markedsføring" blev også i efteråret 2008 noteret for den største mangel i Østdanmark. Meget tyder endvidere på, at der er en væsentlig sæsonmæssig variation mellem forårs- og efterårsbalancerne. Dette understøttes af, at den største vækst i manglen i forhold til forårsbalancen 2009 ligger indenfor sæsonbetonede erhverv som "Bygge og anlæg" og "Landbrug, skovbrug, gartneri, fiskeri og dyrepleje".

Næstflest forgæves rekrutteringer er konstateret indenfor gruppen "Pædagogisk, socialt og kirkeligt arbejde", (382 svarende til 12 pct. af alle). Her er registreret 8 pct. færre forgæves rekrutteringer sammenlignet med opgørelsen for foråret 2009, og erhvervsgruppen er fortsat det næststørste mangelområde.

Det erhvervsområde, hvor der er registreret tredjeflest forgæves rekrutteringer er "Hotel, restauration, køkken og kantine" ("358 svarende til 11 pct. af den samlede mangel). Her er manglen steget med 211 pct. i forhold til forårets opgørelse.

Der tegner sig generelt et billede, hvor manglen inden for privat og offentlig service, akademisk arbejde og indenfor visse kontor-, regnskabs- og finansfunktioner træder frem i forårsbalancen mens manglen indenfor sæsonbetonede erhverv som "Bygge og anlæg" og "Landbrug, skovbrug, gartneri, fiskeri og dyrepleje bliver mere fremtrædende i efterårsbalancen.

Sammenholdes dette med opgørelser over alderssammensætningen blandt de beskæftigede indenfor de forskellige brancher, så tegner der sig et billede, hvor manglen på arbejdskraft inden for social- uddannelses- og sundhedssektoren vil være en uomgængelig udfordring næsten uanset udviklingen i konjunkturernes. Det skyldes, at denne erhvervsgruppe har langt den største gruppe ansatte over 50 år. Mellem 30-40 pct. af de ansatte vil trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet indenfor de næste 10-15 år.

I modsætning hertil har de tidligere konstaterede mangelproblemer inden for bygge- og anlægssektoren og dele af fremstillingserhvervene vist sig at være mere konjunkturfæhængige.

Tabel 4. Forgæves rekrutteringer i Østdanmark foråret 2007 til efteråret 2009, fordelt på erhvervsområder.

Erhvervsområder	1. halvår 2007	2. halvår 2007	1. halvår 2008	2. halvår 2008	1. halvår 2009	2. halvår 2009	ændring 1. halvår '09 til 2. halvår '09	ændring 1. halvår '08 til 2. halvår '09
Akademisk Arbejde			2.328	1.284	443	286	-35%	-78%
Bygge Og Anlæg	4.183	4.713	1.598	1.082	81	202	149%	-81%
Design, Formgivning Og Grafisk Arbejde	60	1.052	144	158			-100%	-100%
Elever			364	265	51	116	127%	-56%
Hotel, Restauration, Køkken, Kantine	1.698	2.756	1.589	1.113	115	358	211%	-68%
Industriel Produktion	479	532	264	157				-100%
IT og Teleteknik	2.312	233	1.628	1.570	392	118	-70%	-92%
Jern, Metal Og Auto	1.612	1.500	973	554	51	54	5%	-90%
Kontor, Administration, Regnskab Og Finans	4.347	1.835	1.696	1.076	395	163	-59%	-85%
Landbrug, Skovbrug, Gartneri, Fiskeri Og Dyrepleje	382	201	171	362		226	709%	-37%
Ledelse			456	299	116	73	-37%	-76%
Medie, Kultur, Turisme, Idræt Og Underholdning	130	4.461	163	100	92		-59%	-62%
Nærings- Og Nydelsesmiddel	325	86	158	71			-42%	-62%
Pædagogisk, Socialt Og Kirkeligt Arbejde	1.353	1.587	1.600	1.287	414	382	-8%	-70%
Rengøring, Ejendomsservice Og Renovation	539	2.721	493	326		86	163%	-74%
Salg, Indkøb Og Markedsføring	4.362	4.681	2.915	1.986	385	572	49%	-71%
Sundhed, Omsorg Og Personlig Pleje	3.613	3.146	2.076	1.925	672	243	-64%	-87%
Tekstil Og Beklædning		698						-100%
Transport, Post, Lager- Og Maskinførerarbejde	2.042	1.935	912	393	295	254	-14%	-35%
Træ, Møbel, Glas Og Keramik	177	318						-82%
Undervisning Og Vejledning	471	276	170	223	97	74	-23%	-67%
Vagt, Sikkerhed Og Overvågningsarbejde	189	90	396					109%
Alle arbejdsområder	29.519	32.826	20.138	14.331	3.729	3.319	-11%	-77%

Kilde: Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

Note: Enkelte fagområder er sløret, da der her er for stor usikkerhed forbundet med tallet for den opregnede mangel

Billedet nuanceres dog af, at der faktisk også kan konstateres en kraftigt reduceret mangel i den konjunkturuafhængige offentlige sektor. Det synes at afspejle fleksibiliteten og omstillingsevnen på arbejdsmarkedet, idet arbejdssøgende i større grad nu retter deres jobsøgning mod en række af de stillingskategorier i det offentlige, hvor der har været stor mangel.

Hertil kommer, at der også indenfor dele af den offentlige sektor er sket en reduktion af medarbejderstaben.

Stor mangel på pædagoger og butiksassistent

Opgjort på den enkelte stillingsbetegnelse er der størst mangel på pædagoger i Østdanmark, efterfulgt af butiksassistent og kokke. Især brancherne offentlig- og privat service, social- og sundhed samt IT og teleteknik er repræsenteret blandt stillingsbetegnelserne med størst mangel.

Sammenlignet med samme opgørelse for foråret 2009 er taxichauffør, lægesekretær og social- og sundhedshjælper gået ud af opgørelsen, mens gulvlægger, tjener og rengøringsassistent er kommet til.

Forskel på manglen i henholdsvis Hovedstaden og Sjællandsregionen.

Langt hovedparten – 2.133 (svarende til 64 pct.) af de forgæves rekrutteringer er registreret i region Hovedstaden, mens de resterende 1.186 forgæves rekrutteringer er registreret i Region Sjælland, jvf. tabel 1.

I forhold til antallet af arbejdspladser i de to regioner er manglen nu større i Region Sjælland (0,3 pct.) end i region Hovedstaden (0,2 pct.), jvf. tabel 2.

Det er et anderledes billede end i surveyen fra foråret 2009, hvor manglen i antal arbejdspladser udgjorde 0,3 pct. i begge regioner.

I den tilsvarende survey i efteråret 2008 fordelte manglen sig med godt 10.600 i Region Hovedstaden og godt 3.700 i Region Sjælland. Antallet af forgæves rekrutteringer er indenfor det sidste år faldet med 82 pct. i Region Hovedstaden og 80 pct. i Region Sjælland. I løbet af det sidste halvår er antallet af forgæves rekrutteringer faldet med 73,8 pct. i Region Hovedstaden og 74,5 pct. i Region Sjælland.

Antal forgæves rekrutterede stillinger udgør samme andel (0,3 pct.) af alle arbejdspladser i såvel Hovedstaden som Sjælland, jvf. tabel 2.

I Region Hovedstaden har 2,6 pct. af virksomhederne søgt forgæves efter arbejdskraft, mens andelen i Region Sjælland er 3,7 pct., jvf. tabel 3.

Mangel fordelt på region og erhvervsgruppe

Som det fremgår af tabel 5, er der forskel på hvordan manglen har udviklet sig i det sidste halvår i Region Hovedstaden og i Region Sjælland.

Hvor manglen under ét er aftaget med 23 pct. i Hovedstaden er den øget med 26 pct. i region Sjælland.

Forskellen ses hovedsageligt i de konjunkturfølsomme erhvervsgrupper (Bygge og anlæg, Jern- og metal, Landbrug, m.m. og Nærings- og nydelsesindustri). Disse vejer betydeligt mere i erhvervsstrukturen i Region Sjælland end i Region Hovedstaden, hvor offentlig og privat service spiller en større rolle.

Tabel 5. Forgæves rekrutteringer i Østdanmark ultimo 2009, fordelt på erhvervsgrupper og regioner.

	Østdanmark		Hovedstaden		Sjælland	
	Antal	Udvikling	Antal	Udvikling	Antal	Udvikling
Alle grupper	3.319	-11%	2.133	-23%	1.186	26%
Akademisk Arbejde	286	-35%	197	-38%	89	-30%
Bygge Og Anlæg	202	149%	113	83%	89	364%
Hotel, Restauration, Køkken, Kantine	358	211%	200	73%	159	-
It Og Teleteknik	118	-70%	118	-62%		-
Jern, Metal Og Auto	54	5%		-	54	204%
Kontor, Administration, Regnskab Og Finans	163	-59%	148	-53%		-82%
Landbrug, Skovbrug, Gartneri, Fiskeri Og Dyre	226	709%	86	-	140	401%
Ledelse	73	-37%	58	-36%		-43%
Medie, Kultur, Turisme, Idræt Og Underholdning		-59%		-		-
Nærings- Og Nydelsesmiddel		-42%		-82%		195%
Pædagogisk, Socialt Og Kirkeligt Arbejde	382	-8%	318	-9%	64	2%
Rengøring, Ejendomsservice Og Renovation	86	163%	61	137%		259%
Salg, Indkøb Og Markedsføring	572	49%	373	26%	199	127%
Sundhed, Omsorg Og Personlig Pleje	243	-64%	175	-59%	68	-72%
Transport, Post, Lager- Og Maskinførerarbejde	254	-14%	155	-25%	100	13%
Undervisning Og Vejledning	74	-23%		-65%	55	35%

Kilde: Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

Note: Enkelte fagområder er sløret og nogle erhvervsgrupper er udeladt, da der her er for stor usikkerhed forbundet med tallet for den opregnede mangel

Mangel fordelt på landsdele

Manglen på arbejdskraft kan opgøres på seks geografiske områder i Østdanmark, de såkaldte landsdele. De seks landsdele² er:

1. København by
2. Københavns omegn
3. Nordsjælland
4. Bornholm
5. Østsjælland
6. Vest- og Sydsjælland
- 7.

Mangel fordelt på landsdele

Manglen på arbejdskraft kan opgøres på seks geografiske områder i Østdanmark, de såkaldte landsdele. De seks landsdele³ er:

8. København by
9. Københavns omegn
10. Nordsjælland
11. Bornholm
12. Østsjælland
13. Vest- og Sydsjælland

² Jobcentrenes placering i landsdele fremgår af bilag 1.

³ Jobcentrenes placering i landsdele fremgår af bilag 1.

Som det fremgår af tabel 6, så er der stor forskel på hvor hårdt manglen rammer i de forskellige landsdele. I Vest- og Sydsjælland samt i Nordsjælland er der forholdsvist flest arbejdspladser, der forgæves er søgt rekrutteret til (hhv. 0,4 pct. og 0,3 pct.). I København by og i Københavns omegn kan den største reduktion i mangel konstateres (-28 pct.), mens virksomheder i Østsjælland og i Vest- og Sydsjælland har oplevet en stigning på hhv. 71 pct. og 45 pct. i forgæves rekrutteringer.

Østsjælland er den landsdel, hvor manglen er mindst.

Tabel 6. Forgæves rekrutteringer i Østdanmark medio 2009, fordelt på landsdele.

	Aggreret mangel over alle stillingskategorier	Udvikling siden juni 2009	Forgæves rekruttering i forhold til antal arbejdspladser
	Antal	Pct.	Pct.
Danmark	7.054	-15%	0,2
Sjælland/Hovedstaden	3.319	-11%	0,3
Hovedstaden	2.133	-23%	0,2
Sjælland	1.186	26%	0,3
Københavns by	849	-28%	0,2
Københavns omegn	752	-28%	0,2
Nordsjælland	595	-20%	0,3
Østsjælland	110	71%	0,1
Vest- og Sydsjælland	964	45%	0,4

Kilde: Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

I det følgende præsenteres mangelsituationen lidt mere detaljeret for de enkelte landsdele, undtagen Bornholm, hvor den opregnede mangel er så lille, at det ikke er meningsfuldt at øge detaljeringsgraden.

København by og Københavns omegn

I Københavns by er 16 pct. af de forgæves rekrutteringer indenfor kategorien "Salg, indkøb og markedsføring", mens "Akademisk arbejde" er noteret for 13 pct. af manglen. Herefter kommer "Hotel, restauration, køkken og kantine" og "Bygge og anlæg" med hver 10 pct. af den registrerede mangel.

I Københavns omegn er det ligeledes medarbejdere indenfor "Salg, indkøb og markedsføring", der – med 27 pct. af den samlede mangel - er det største mangelområde med mere end en fjerdedel af den konstaterede mangel, efterfulgt af "Pædagogisk, socialt og kirkeligt arbejde" med 20 pct.

Tabel 7. Arbejdskraftmangel fordelt på landsdele og erhvervsgrupper, medio 2009

	Københavns by	Andel		Københavns omegn	Andel
Alle grupper	849	100%	Alle grupper	752	100%
Salg, Indkøb Og Markedsføring	132	16%	Salg, Indkøb Og Markedsføring	201	27%
Akademisk Arbejde	114	13%	Pædagogisk, Socialt Og Kirkeligt Arbejde	154	20%
Hotel, Restauration, Køkken, Kantine	86	10%	Transport, Post, Lager- Og Maskinførerarbejd	68	9%
Bygge Og Anlæg	81	10%	Akademisk Arbejde	57	8%
Kontor, Administration, Regnskab Og Finans	70	8%	Sundhed, Omsorg Og Personlig Pleje	50	7%
Pædagogisk, Socialt Og Kirkeligt Arbejde	66	8%	Øvrige	222	29%
Sundhed, Omsorg Og Personlig Pleje	50	6%			
Øvrige	250	29%			

Kilde: Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

Nordsjælland og Vest- og Sydsjælland

I Nordsjælland er manglen størst indenfor "Pædagogisk, socialt og kirkeligt arbejde" og "Hotel, restauration, køkken og kantine" – begge med 16 pct. af den samlede mangel.

I Vest- og Sydsjælland udgør "Hotel, restauration, køkken og kantine" med 16 pct. af den samlede mangel det største mangelområde efterfulgt af "Salg, indkøb og marketing" med 14 pct.

Tabel 8. Arbejdskraftmangel fordelt på landsdele og erhvervsgrupper, medio 2009

	Vest- og Sydsjælland	Andel	Nordsjælland	Andel
Alle grupper	964	100%	595	100%
Hotel, Restauration, Køkken, Kantine	159	16%	98	16%
Salg, Indkøb Og Markedsføring	133	14%	93	16%
Landbrug, Skovbrug, Gartneri, Fiskeri Og Dyr	120	12%	85	14%
Bygge Og Anlæg	82	8%	74	12%
Transport, Post, Lager- Og Maskinførerarbejde	79	8%	55	9%
Akademisk Arbejde	72	7%	189	32%
Sundhed, Omsorg Og Personlig Pleje	67	7%		
Øvrige	252	26%		

Kilde: *Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland*

Bilag 1.

Inddeling i regioner, landsdele og kommuner pr. 1.1. 2007

Landsdele	Nye kommuner
	Region Hovedstaden
København by	København Frederiksberg Dragør Tårnby
Københavns omegn	Albertslund Ballerup Brøndby Gentofte Gladsaxe Glostrup Herlev Hvidovre Høje-Taastrup Ishøj Lyngby-Taarbæk Rødovre Vallensbæk
Nordsjælland	Allerød Egedal Fredensborg Frederikssund Furesø Gribskov Halsnæs Helsingør Hillerød Hørsholm Rudersdal
Bornholm	Bornholm Christiansø
	Region Sjælland
Østsjælland	Greve Køge Lejre Roskilde Solrød
Vest- og Sydsjælland	Faxe Guldborgsund Holbæk Kalundborg Lolland Næstved Odsherred Ringsted Slagelse Sorø Stevns Vordingborg

BESKÆFTIGELSESEKONOMI HOVEDSTADEN & SJÆLLAND

Universitetsvej 2

4000 Roskilde

Telefon: 7222 3400

E-mail: brhs@ams.dk

NÆRMERE OPLYSNINGER OM ANALYSEN AF MANGELSITUATIONEN:

Fuldmægtig Kristian Krüger (kkh@ams.dk)

NYE ARBEJDSMARKEDSANALYSER OM DET REGIONALE ARBEJDSMARKED:

Se www.brhs.dk

www.brhovedstadensjaelland.dk